

Sygn. akt: II AKa 1/20

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 15 czerwca 2020 r.

Sąd Apelacyjny w Katowicach w II Wydziale Karnym w składzie:

Przewodniczący	SSA Robert Kirejew
Sędziowie	SSA Iwona Hyla (spr.) SSA Karina Maksym
Protokolant	Ewelina Polok

przy udziale Prokuratora Prokuratury Rejonowej w Tychach Grzegorza Chochorowskiego

po rozpoznaniu w dniu 15 czerwca 2020 r. sprawy

R. S. s. K. i T., ur. (...) w T.

oskarżonego z art. 148 § 1 k.k.

na skutek apelacji obrońcy

od wyroku Sądu Okręgowego w Katowicach

z dnia 21 października 2019 roku, sygn. akt XVI K 98/19

1. utrzymuje w mocy zaskarżony wyrok;
2. zwalnia oskarżonego R. S. od ponoszenia kosztów sądowych postępowania odwoławczego, obciążając wydatkami Skarb Państwa.

SSA Karina Maksym SSA Robert Kirejew SSA Iwona Hyla

UZASADNIENIE		
Formularz UK 2	Sygnatura akt	II AKa 1/20
Załącznik dołącza się w każdym przypadku. Podać liczbę załączników:	1	

1. **CZEŚĆ WSTĘPNA**

1.1. **Oznaczenie wyroku sądu pierwszej instancji**

Wyrok Sądu Okręgowego w Katowicach z dnia 21 października 2019 r. sygn. akt XVI K 98/19

1.2. **Podmiot wnoszący apelację**

oskarżyciel publiczny albo prokurator w sprawie o wydanie wyroku łącznego

oskarżyciel posiłkowy

oskarżyciel prywatny

obrońca

oskarżony albo skazany w sprawie o wydanie wyroku łącznego

inny

1.3. **Granice zaskarżenia**

1.1.1. **Kierunek i zakres zaskarżenia**

na korzyść

na niekorzyść

w całości

w części

#

co do winy

#

co do kary

#

co do środka karnego lub innego rozstrzygnięcia albo ustalenia

1.1.2. Podniesione zarzuty		
Zaznaczyć zarzuty wskazane przez strony w apelacji		
#	art. 438 pkt 1 k.p.k. – obraza przepisów prawa materialnego w zakresie kwalifikacji prawnej czynu przypisanego oskarżonemu	
#	art. 438 pkt 1a k.p.k. – obraza przepisów prawa materialnego w innym wypadku niż wskazany w art. 438 pkt 1 k.p.k., chyba że pomimo błędnej podstawy prawnej orzeczenie odpowiada prawu	
#	art. 438 pkt 2 k.p.k. – obraza przepisów postępowania, jeżeli mogła ona mieć wpływ na treść orzeczenia	
#	art. 438 pkt 3 k.p.k. – błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę orzeczenia, jeżeli mógł on mieć wpływ na treść tego orzeczenia	
#	art. 438 pkt 4 k.p.k. – rażąca niewspółmierność kary, środka karnego, nawiązki lub niesłusznego zastosowania albo niezastosowania środka zabezpieczającego, przypadku lub innego środka	
#	art. 439 k.p.k.	
#	brak zarzutów	

1.4. **Wnioski**

#	uchylenie	#	zmiana
---	-----------	---	--------

2. Ustalenie faktów w związku z dowodami przeprowadzonymi przez sąd odwoławczy

1.5. Ustalenie faktów

1.1.3. Fakty uznane za udowodnione				
Lp.	Oskarżony	Fakt oraz czyn, do którego fakt się odnosi	Dowód	Numer karty
2.1.1.1.				
1.1.4. Fakty uznane za nieudowodnione				
Lp.	Oskarżony	Fakt oraz czyn, do którego fakt się odnosi	Dowód	Numer karty
2.1.2.1.				

1.6. Ocena dowodów

1.1.5. Dowody będące podstawą ustalenia faktów		
Lp. faktu z pkt 2.1.1	Dowód	Zwiąże o powodach uznania dowodu

<p>1.1.6. Dowody niewuwzględnione przy ustaleniu faktów (dowody, które sąd uznał za niewiarygodne oraz niemające znaczenia dla ustalenia faktów)</p>		
<p>Lp. faktu z pkt 2.1.1 albo 2.1.2</p>	<p>Dowód</p>	<p>Zwięźle o powodach niewuwzględnienia dowodu</p>

<p>3. STANOWISKO SĄDU ODWOŁAWCZEGO WOBEC ZGŁOSZONYCH ZARZUTÓW i wniosków</p>		
<p>Lp.</p>	<p>Zarzut</p>	
<p>3.1.</p>	<p>Błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę orzeczenia i mający wpływ na jego treść, wyrażający się w przyjęciu, iż oskarżony dopuścił się popełnienia przypisanego mu w punkcie 1 wyroku czynu z art. 148 § 1 k.k., podczas gdy prawidłowa analiza zebranego w sprawie materiału dowodowego powinna prowadzić do wniosku, iż doszło do realizacji znamion typu czynu opisanego w art. 155 k.k. i art. 157 § 1 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k., względnie, przy przyjęciu kwalifikacji bardziej niekorzystnej, że oskarżony dopuścił się realizacji czynu z art. 156 § 3 k.k. w zw. z art. 156 § 1 pkt 2 k.k.</p>	<p># zasadny # częściowo zasadny # niezasadny</p>
<p>Zwięźle o powodach uznania zarzutu za zasadny, częściowo zasadny albo niezasadny</p>		
<p>Sąd Okręgowy nie dopuścił się błędu w ustaleniach faktycznych w odniesieniu do działania</p>		

<p>oskarżonego. Prawidłowo ustalili przebieg zdarzenia, zamiar z jakim działał oskarżony, następstwa czynu i przyjął odpowiednią kwalifikację prawną w odniesieniu do ustalonego zachowania. W związku z czym uznano zarzut za niezasadny.</p>		
<p>Wniosek</p>		
<p>1. o zmianę zaskarżonego wyroku przez przyjęcie, że oskarżony dopuścił się czynu z art. 155 k.k. i art. 157 § 1 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k., względnie, przy przyjęciu kwalifikacji bardziej niekorzystnej, że oskarżony dopuścił się realizacji znamion czynu z art. 156 § 3 k.k. w zw. z art. 156 § 1 pkt 2 k.k. i w związku z tym wymierzenie jak najłagodniejszej kary - w każdym z tych przypadków,</p> <p>2. o uchylenie zaskarżonego orzeczenia i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania sądowi I instancji.</p>	<p># zasadny</p> <p># częściowo zasadny</p> <p># niezasadny</p>	
<p>Zwięźle o powodach uznania wniosku za zasadny, częściowo zasadny albo niezasadny.</p>		
<p>W związku z nieuwzględnieniem zarzutu błędu w ustaleniach faktycznych, brak było powodów do wydania orzeczenia o charakterze reformatoryjnym, a tym bardziej podstaw do uchylenia zaskarżonego wyroku i przekazania sprawy do ponownego rozpoznania - po myśli art. 437 § 2 k.p.k. - tj. brak podstaw do przeprowadzenia przewodu sądowego w całości, a także przesłanek określonych w treści art. 439 § 1 oraz 454 § 1 k.p.k.</p>		

<p>4. OKOLICZNOŚCI PODLEGAJĄCE UWZGLĘDNIENIU Z URZĘDU</p>	
<p>4.1.</p>	
<p>Zwięźle o powodach uwzględnienia okoliczności</p>	
<p>5. ROZSTRZYGNIĘCIE SĄDU ODWOŁAWCZEGO</p>	
<p>1.7. Utrzymanie w mocy wyroku sądu pierwszej instancji</p>	
<p>5.1.1.</p>	<p>Przedmiot utrzymania w mocy</p>
<p>Punkty od 1 do 5.</p>	
<p>Zwięźle o powodach utrzymania w mocy</p>	
<p>Sąd I instancji procedował w niniejszej sprawie prawidłowo, nie naruszając podstawowych zasad procesu karnego oraz poczynił trafne ustalenia faktyczne prowadzące do uznania sprawstwa i winy oskarżonego w zakresie postawionego mu zarzutu, zaś swoje stanowisko w sposób jasny i przekonujący uzasadnił w pisemnych motywach. Lektura uzasadnienia wskazuje, iż sąd orzekający miał w polu widzenia wszystkie dowody zebrane w toku postępowania, zarówno te dla oskarżonego niekorzystne, jak i te, przemawiające na jego korzyść. Jak wynika z pisemnych motywów zaskarżonego wyroku, sąd meriti zapoznał się ze wszystkimi dowodami jakie strony mu przedstawiły, rozważył je oraz dokonał wyboru, którym z nich daje wiarę, a którym tej wiary odmawia i z jakiego powodu.</p> <p>Nie sposób więc skutecznie wywodzić, jak czyni to apelujący, że doszło do dokonania przez sąd meriti błędnych ustaleń faktycznych co do przebiegu zdarzenia, będącego przedmiotem osądu w niniejszej sprawie. Jest wszak rzeczą oczywistą, że nie można uznać, iż działanie oskarżonego było ukierunkowane jedynie na spowodowanie obrażeń ciała kwalifikowanych z przepisu art. 156 § 1 pkt 2 k.k., czy tym bardziej - jak chciałby tego apelujący - z art. 157 § 1 k.k.</p>	

Sprawca zadawał przecież wielokrotne ciosy i kopnięcia o dużej i bardzo dużej sile, a zatem używał "narzędzi", których nie da się użyć z taką precyzją, że zostaną wywołane skutki z góry zakładane i w zakreślonych z góry granicach, a nadto uderzenia te nakierowane były w miejsca, gdzie skupione są ważne dla życia człowieka organy, a mianowicie w głowę, szyję i klatkę piersiową. Z kolei powstałe u pokrzywdzonego - na skutek działań oskarżonego - obrażenia w postaci złamania kości gnykowej, obustronnego złamania żeber, czy krwiaka podtwardówkowego było działaniem tak charakterystycznym i jednoznacznym w swej wymowie, zrozumiałym dla każdego człowieka o przeciętnym poziomie intelektualnym, że twierdzenie skarżącego o braku po stronie skazanego zamiaru ewentualnego zabójstwa pokrzywdzonego jawi się jako gołosłowne i nieprzystające do realiów sprawy. Ponadto – jak przy tym trafnie podnosi Sąd Apelacyjny w Lublinie w wyroku z 23.06.2009 r. sygn. akt II AKa 101/09: doświadczenie życiowe wskazuje, że nie jest możliwe takie przestępne działanie zmierzające bezpośrednio do wywołania choroby realnie zagrażającej życiu, aby jednocześnie sprawca, u którego nie stwierdzono mankamentów psychicznych i intelektualnych był w stanie miarkować, dozować w taki sposób działanie, aby wykluczyć możliwości nastąpienia skutku dalej idącego. Stąd, w wypadkach, w których sprawca zmierza bezpośrednio do spowodowania skutków określonych w art. 156 § 1 k.k., zważywszy na towarzyszące temu działaniu czynności wykonawcze, można zasadnie dowodzić przypisanie sprawcy zamiaru wynikowego usiłowania zabójstwa. Jak w niniejszej sprawie ustalono, po stronie oskarżonego nie stwierdzono upośledzenia umysłowego, jego poziom intelektualny pozostaje w normie, a on sam jest dorosłym i doświadczonym życiowo człowiekiem, zdającym sobie sprawę ze skutków jakie może przynieść zadanie wielokrotnych silnych i bardzo silnych uderzeń i kopnięć w najistotniejszy dla życia człowieka narządy i organy, jakim jest głowa, szyja i klatka piersiowa. Nie są zatem absolutnie przekonujące argumenty dotyczące możliwości przyjęcia w odniesieniu do zachowania oskarżonego kwalifikacji z art. 155 k.k. i art. 157 § 1 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k. Żadne z powstałych u M. F. obrażeń nie powstało w inny sposób, niż na skutek działania oskarżonego. Ewidentny jest również związek przyczynowy pomiędzy działaniem oskarżonego a spowodowaniem obrażeń szczegółowo opisanych w zarzucie, jak również śmiercią M. F.. Jak zatem w tym kontekście można mówić o nieumyślnym spowodowaniu śmierci

przez oskarżonego? Twierdzenia takie są całkowicie bezpodstawne i absurdalne. W sprawie żadne z powstałych u pokrzywdzonego obrażeń nie miały charakteru biernego, czy przypadkowego. Nie powstały na skutek żadnych innych czynników, poza świadomymi działaniami R. S.. Nie bardzo zatem wiadomo jakim sposobem oskarżony miałby spowodować śmierć pokrzywdzonego w sposób nieumyślny, jak chciałby tego skarżący i jednocześnie spowodować wyłącznie obrażenia o jakich mowa w art. 157 § 1 k.k. Za kompletnie nie do zaakceptowania uznać trzeba sugestie pojawiające się w środku odwoławczym, jak również na wcześniejszym etapie procesu, a dotyczące tego, że u pokrzywdzonego miał nastąpić kolejny "wylew" na skutek ilości wypitego alkoholu. Z opinii lekarskiej, którą Sąd Apelacyjny za sądem I instancji podziela i akceptuje, nie wynika, aby śmierć pokrzywdzonego mogła nastąpić na skutek działania alkoholu etylowego, którego nadmierne spożycie miałyby być przyczyną krwotoku śródczaszkowego. Opinia całkowicie wyklucza taką możliwość. Nie bardzo także wiadomo co ma na myśli skarżący sugerując, że oskarżony miałby spowodować skutki w postaci wyłącznie lekkiego uszkodzenia ciała pokrzywdzonego. Apelacja milczy na ten temat.

Przedstawione wyżej uwagi, w połączeniu z nader wnikliwymi i trafnymi rozważaniami Sądu Okręgowego w przedmiocie zamiaru, jaki towarzyszył oskarżonemu przy dokonywaniu przestępstwa na szkodę M. F., a które Sąd Apelacyjny w całości podziela i akceptuje, nie pozostawiają żadnych wątpliwości co do trafności przyjęcia działania z zamiarem ewentualnym pozbawienia życia pokrzywdzonego. Prawdłowo bowiem Sąd Okręgowy konstatuje, że R. S. nie działał z zamiarem bezpośrednim zabójstwa, a więc nie chciał jego śmierci, lecz przewidując możliwość popełnienia tejże zbrodni, godził się z tym, że skutek w postaci śmierci ojczyrna nastąpi. Trafna jest w związku z tym przyjęta przez sąd meriti kwalifikacja prawna.

Apelujący bezpodstawnie kwestionuje istnienie zamiaru zabójstwa pokrzywdzonego, wskazując na stan świadomości oskarżonego - a ściślej rzecz ujmując - jej braku, w momencie zdarzenia, na co wpływ miało mieć wcześniejsze spożycie alkoholu i środka odurzającego. Wywodzi stąd niemożność ustalenia zamiaru sprawcy i jego godzenia się na śmierć M. F.. Nie sposób i w tym względzie przyznać racji skarżącemu. Jasne i konsekwentne są bowiem opinie sporządzone

przez biegłych psychiatrów i biegłego psychologa. Wyniki badań nie sugerowały zmian organicznych w ośrodkowym układzie nerwowym, upośledzenia umysłowego, zakłóceń czynności psychicznych, czy w końcu choroby psychicznej. Oskarżony miał w pełni zachowaną poczytalność, znał i rozumiał znaczenie powszechnie przyjętych norm społecznych, prawnych i moralnych, a co istotne - był zdolny do ich przestrzegania.

W tym kontekście nie było podstaw do kwestionowania sprawstwa oskarżonego, jego zamiaru, czy przyjętej przez sąd I instancji kwalifikacji prawnej, w związku z czym postawione zaskarżonemu wyrokowi zarzuty błędu w ustaleniach faktycznych uznano za chybione. Uzasadnienie środka odwoławczego odnoszące się do tych zarzutów stanowi wyłącznie niczym nieuzasadnioną, jednostronną polemikę z prawidłowymi ustaleniami sądu I instancji. Skarżący nie wykazał w jakikolwiek sposób, aby trafność ocen i wniosków wyprowadzonych przez sąd meriti z okoliczności ujawnionych w toku przewodu sądowego nie odpowiadała prawidłowościom logicznego rozumowania. Środek odwoławczy wskazywać bowiem musi, jakich konkretnych uchybień w zakresie wskazań wiedzy, doświadczenia życiowego i logicznego rozumowania dopuścił się ten sąd w ocenie materiału dowodowego, a takowych w apelacji obrońcy oskarżonego brak.

1.8. Zmiana wyroku sądu pierwszej instancji

5.2.1.

Przedmiot i zakres zmiany

Zwięźle o powodach zmiany

1.9. Uchylenie wyroku sądu pierwszej instancji

1.1.7. Przyczyna, zakres i podstawa prawna uchylenia

5.3.1.1.1.

art. 439 k.p.k.

Zwięzłe o powodach uchylenia		
5.3.1.2.1.	Konieczność przeprowadzenia na nowo przewodu w całości	# art. 437 § 2 k.p.k.
Zwięzłe o powodach uchylenia		
5.3.1.3.1.	Konieczność umorzenia postępowania	# art. 437 § 2 k.p.k.
Zwięzłe o powodach uchylenia i umorzenia ze wskazaniem szczególnej podstawy prawnej umorzenia		
5.3.1.4.1.		# art. 454 § 1 k.p.k.
Zwięzłe o powodach uchylenia		
1.1.8. Zapatrywania prawne i wskazania co do dalszego postępowania		
1.10. Inne rozstrzygnięcia zawarte w wyroku		
Punkt rozstrzygnięcia z wyroku	Przytoczyć okoliczności	
6. Koszty Procesu		

Punkt rozstrzygnięcia z wyroku	Przytoczyć okoliczności
2.	Na mocy art. 624 § 1 k.p.k. zwolniono oskarżonego R. S. od ponoszenia kosztów sądowych postępowania odwoławczego, z uwagi na jego trudną obecnie sytuację majątkową, wynikającą z braku źródła dochodów i konieczności odbycia długoterminowej kary

pozbawienia wolności. Uiszczenie przez oskarżonego należności z tytułu wydatków i opłat byłoby niemożliwe, co skutkowałoby koniecznością ich umorzenia.

7. PODPIS

SSA Karina Maksym SSA Robert Kirejew SSA Iwona Hyla

1.11. Granice zaskarżenia			
Kolejny numer załącznika	1		
Podmiot wnoszący apelację	Obrońca oskarżonego R. S..		
Rozstrzygnięcie, brak rozstrzygnięcia albo ustalenie, którego dotyczy apelacja	Wyrok Sądu Okręgowego w Katowicach z dnia 21 października 2019 r. sygn. akt XVI K 98/19.		
1.3.1. Kierunek i zakres zaskarżenia			
# na korzyść # na niekorzyść	# w całości		
# w części	#	co do winy	
#	co do kary		
#	co do środka karnego lub innego rozstrzygnięcia albo ustalenia		
1.3.2. Podniesione zarzuty			

Zaznaczyć zarzuty wskazane przez strony w apelacji		
#	art. 438 pkt 1 k.p.k. – obraza przepisów prawa materialnego w zakresie kwalifikacji prawnej czynu przypisanego oskarżonemu	
#	art. 438 pkt 1a k.p.k. – obraza przepisów prawa materialnego w innym wypadku niż wskazany w art. 438 pkt 1 k.p.k., chyba że pomimo błędnej podstawy prawnej orzeczenie odpowiada prawu	
#	art. 438 pkt 2 k.p.k. – obraza przepisów postępowania, jeżeli mogła ona mieć wpływ na treść orzeczenia	
#	art. 438 pkt 3 k.p.k. – błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę orzeczenia, jeżeli mógł on mieć wpływ na treść tego orzeczenia	
#	art. 438 pkt 4 k.p.k. – rażąca niewspółmierność kary, środka karnego, nawiązki lub niesłusznego zastosowania albo niezastosowania środka zabezpieczającego, przypadku lub innego środka	
#	art. 439 k.p.k.	

#	brak zarzutów		
1.4. Wnioski			
#	uchylenie	#	zmiana